

Svar på skriftligt spörsmål SSS 64/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att förbättra situationen för personer med penningsspelproblem

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 64/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Ari Koponen /sannf:

Hur motiverar regeringen att trygghandlet av Veikkaus Ab:s ensamrätt har dämpat skador orsakade av penningsspel,

varför vill regeringen inte kräva ökad expertis på problemspelande i Veikkaus Ab:s beslutande organ samtidigt som regeringen betonar trygghandlet av Veikkaus Ab:s verksamhetsförutsättningar,

på vilket sätt ämnar regeringen ingripa för att minimera finansieringen av samhällsligt viktiga objekt med snabbblån som cirkulerats via Veikkaus, och

hur ämnar regeringen säkerställa en sådan offentlig miljö (både fysiskt och på nätet) för personer med penningsspelproblem där de inte ständigt utsätts för aggressiv reklam för penningsspel?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt den senaste medborgarenkäten som Institutet för hälsa och välfärd lät göra 2015 hade 3,3 % av de som besvarade enkäten penningsspelproblem. Dessutom hade nästan var femte en närstående med penningsspelproblem. Problemet omfattning och allvar har identifierats.

När förebyggandet och minskningen av skadorna orsakade av penningsspelande granskas ska hänsyn tas till de negativa effekter som föranleds av både det inhemska och utländska utbudet. Enligt en uppskattning som gjordes av branschens ledande internationella analysföretag utgjorde 14 % av det totala spelbidraget 2018 av spel som tillhandahölls av aktörer utanför det finländska monopolsystemet. Enligt samma källa var andelen externa aktörer 35 % av spelbidraget för digitala spel under samma år.

Enligt Peluuris statistik 2018 var 78 % av de spelare som hade stora spelskulder, över 10 000 euro, spelare av penningsspel på internet. I en enkät som Peluuri och Peliklinikka genomförde bland sina kunder i början av 2019 tillspetsades penningsspelproblemen kraftigt när spelarna började spela på online-spelautomater som tillhandahålls av aktörer utanför monopolsystemet.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 64/2019 rd

Det faktum att snabbblån, som nämns i spörsmålet, har påverkat tillspetsningen av spelproblemen syns i Peluuris och Garantistiftelsens verksamhet. Å andra sidan finns det ingen heltäckande statistik över andelen och fördelningen av snabbblån vid spelproblem som beror på det inhemska utbudet eller utbudet utanför monopolsystemet.

Monopolsystemet använder flera olika kontrollmetoder för att förebygga och minska problemspelandet. Under nya Veikkaus första verksamhetsår 2017 samlades allt lagligt spelande av digitala spel under ett enda spelkonto och nya verktyg togs i bruk för att hantera spelande. Veikkaus är bland annat den enda aktören på penningspelbranschen som kräver att finländska kunder ska sätta penningöverföringsgränser för allt digitalt penningspelande och som dessutom förutsätter förlustgränser för de allra snabbaste och skadligaste digitala penningspelen. Dessa begränsningar gäller inte spel som tillhandahålls av aktörer utanför monopolsystemet. Problemspelandet kan förebyggas genom att påverka dessa aktörers verksamhet som strider mot lotterilagen.

En annan viktig åtgärd för att minska skadeverkningarna av penningspelandet är att främja identifiering i Veikkaus Ab:s samtliga spel. Enligt lotterilagen ska obligatorisk identifiering på utplacerade penningautomater genomföras efter övergångsperioden, senast 1.1.2022. Genom att utöka den obligatoriska identifieringen kan övervakningen av åldersgränserna effektiviseras, spelares spelbeteende kontrolleras samt riskspelandet hanteras genom att möjliggöra begränsningar av spelandet och andra verktyg även i fysiska spelautomater. Revideringens effekter på problematiskt spelande bör följas upp och utvärderas innan beslut om eventuella ytterligare åtgärder fattas.

I statsminister Antti Rinnes regeringsprogram ”Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle” konstateras följande:

I syfte att dämpa penningspelandets skadeverkningar garanteras Veikkaus Ab via penningspelspolitiken ensamrätt att kanalisera spelandet. Veikkaus Ab:s verksamhetsförutsättningar tryggas i en snabbt föränderlig omvärld.

Penningspelandets skadeverkningar bekämpas effektivt. Penningspelandet styrs mot ett lagligt, ansvarsfullt och övervakat spelutbud.

I syfte att säkerställa att målen för penningspelspolitiken uppnås kommer regeringen i början av regeringsperioden att genomföra den andra fasen av revideringen av lotterilagen.

Det ingrips effektivt i marknadsföring som sker i strid med lotterilagen. Det utreds vilka metoder det finns att begränsa spelandet på webbplatser som upprätthålls av aktörer utanför monopolsystemet.

Regeringens mål är att genom revidering av lotterilagen sörja för monolets funktionsförmåga. Målet är att i enlighet med regeringsprogrammet säkerställa att spelandet styrs mot ett säkert och övervakat utbud, där ansvarsfull praxis som grundar sig på den höga finländska nivån på konsumentskyddet tillämpas. Regeringen anser att de skador som orsakas av penningspel kan bekämpas mest effektivt på detta sätt.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 64/2019 rd

Regeringen har i sitt program fastställt flera åtgärder för att på ett mer effektivt sätt övervaka snabbblån och förebygga problem som beror på snabbblån. Genomslagskraften i den lagstiftning om konsumentkrediter och snabbblån som antogs under regeringsperioden 2015–2019 följs upp och om det observeras brister i den vidtas åtgärder för att effektivisera bestämmelserna och reglera konsumentkreditmarknaden. Konsumentkrediters attraktivitet ska minskas genom det fortsatta arbetet för att begränsa aggressiv marknadsföring och tillsynen över dem som beviljar snabbblån koncentreras till Finansinspektionen.

Vid penningspelandet ska det ses till att spelet styrs mot ett utbud som övervakas i största möjliga omfattning, och där konsumenten är tvungen att sätta egna gränser för penningöverföring och förluster. På webbplatser utanför monopolsystemet är det fortfarande möjligt att snabbt förlora även stora summor, och spelskulder kan därför bli stora på kort tid.

Marknadsföringen och begränsningarna av marknadsföringen ska granskas i sin helhet, för både monopolsystemet och begränsningarna av extern marknadsföring som strider mot lotterilagen. Genomförandet och genomslagskraften i de åtgärder för att begränsa marknadsföringen som redan föreskrivs i lotterilagen följs upp. Dessutom kommer Veikkaus Ab att skärpa sin utvärdering av marknadsföringen. Obligatorisk identifiering av personer som spelar på utplacerade penningautomater i den fysiska miljön kommer att möjliggöra till exempel omfattande spelförbud. På så sätt kan den bidra till att minska exponeringen för skador orsakade av penningspel. Syftet är att bestämmelser om marknadsföring ska ingå i andra skedet av revideringen av lotterilagen.

Helsingfors 29.8.2019

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero